13. Jaar, Nr. 88. --'s HERTOGENBOSCH.-- Donderdag, 29 Julij, 1841

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM, QUID VETAT
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS: Voor de Stad, ƒ 12-. Franco per post, „ 14-.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN 10 Cts. de regel, behal 35 cents zegel

NEDERLAND.

LEEUWARDEN, 23. Julij. De gala-representatie van gisteren avond, welke HH. MM. tegen 8 ure met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerden, is zeer luisterrijk geweest. De zaal van den schouwburg was, door de zorg van den Heer Engelman, inderdaad prachtig gedrapeerd, en de vorstelijke loge met smaak versierd. Onderscheiden aanzienlijke dames waren genoodzaakt, plaats te nemen in het parterre, bij gebrek aan plaats in de balcons en loges. Het ten tooneele gevoerde stukje: »*Hulde*," enz., wekte de nationale geestdrift zoodanig op, dat niets dezelve kon evenaren; de daarin voorkomende, eerst aan Z. M. gerigte, en door den Heer Eng. uitgesproken dichtregelen, en de, aan H. M. door Mw. E. gerigte toespraak, wekte het gevoel van HH. MM. dermate, dat Hoogstdezelven daarover zigtbaar werden aangedaan; de verschillende nationale Vriesche kleederdragt boeide mede merkbaar de aandacht der vorstelijke familie; in het bijzonder merkte men op, dat vele der aanzienlijkste aanwezige dames zich mede prachtig in het Vriesch gekleed hadden, waarbij eene dame, die met Hindelooper kleeding en kapsel was getooid. Het na-stukje, eene allerliefste vaudeville, behaagde het HH. MM. mede bij te wonen, na hetwelk Hoogstdezelve, ruim 11 ure, kennelijk voldaan, den schouwburg verlieten, en vervolgens Z. M. de ingezetenen verheugde door het doen eener tournée te paard langs en door onderscheidene straten en grachten, die boven alle bedenking, allerprachtigst geïllumineerd waren, vergezeld van onderscheidene aanzienlijke autoriteiten, en omringd door de Eerewacht, waarbij Z. M. Hoogstdeszelfs genoegen te kennen gaf, over de vreugde-blijken, de geliefde vorstelijke familie in hun midden te mogen zien, ook hierin luisterrijk ten toon gespreid. Omstreeks 11 ure bragt het korps muzijkanten der schutterij aan HH. MM. nu weder op het paleis geretourneerd, eene overheerlijke serenade, die tot middernacht duurde; terwijl voorts de algemeene vreugde der inwoners, tot aan den dageraad, zonder de minste stoornis, volgehouden werd.

Behalve de, in ons vorig berigt, reeds vermelde benoemingen, zijn, naar men verneemt, nog op gisteren door Z. M. benoemd tot Ridders der Orde van den Nederlandschen Leeuw, de Heeren Mr. Sjuck van Welderen Baron Rengers, Grietman van Wijmbriseradeel, Mr. N. Fockema, President der arrond. regtb. te Leeuwarden, Mr. U. H. Willinga Huber, raadsheer bij het prov. Geregtshof van Vriesland, Mr. D. J. A. Baron van Harinxma thoe Slooten, regter bij de arrond. regtb. te Leeuwarden, P. Mulier, te Bolsward; J. P. Bruinwold Riedel, predikant te Kollum, en E. Kirch, R. C. priester en pastoor te Leeuwarden.

LEEUWARDEN, 24 Julij. Het tweede volksfeest, ter eere van het heugelijk verblijf van HH. MM. door het stedelijk bestuur op gisteren gegeven, bestaande in het boegsprietloopen, om vier prijzen in zilver en goud, is mede in de beste orde afgeloopen; begunstigd door goed weder was de toevloed der aanschouwers ontzettend groot; des avonds was het schip, op hetwelk hetzelve had plaats gehad, brillant geïllumineerd en met vlaggen en wimpels als overdekt, en de gulle vrolijkheid, waarbij menig toast op het welzijn van het Koninklijk gezin, het stedelijk bestuur en de Vriezen werd ingesteld, duurde tot laat in den nacht.

Heden morgen circa half 9 ure vertrokken HH. MM. en gevolg naar de Oude Schouw, om vandaar per stoomboot de stad Sneek en het vlek Heerenveen met een bezoek te vereeren. De open caléche, waarin Z. M. zich bevond, was bespannen met zes der fraaiste harddravers, door de eigenaars derzelve daartoe goedgunstig afgestaan, en omringd door een detachement der eerewacht; de geswindheid, waarmede deze fiere rossen het rijtuig voerden, wekte bij den Vorst luide blijken van tevredenheid; een tweede detachement van de eerewacht begeleidde de koets, waarin H. M. en Hoogstderzelver Doorluchtige dochter *beide in Friesche kleederdragt en kapsel*, gezeten waren; de Heer Staatsraad Gouverneur van dit gewest, HH. MM. op Hoogstderzelver retour heden namiddag, ten diné genoodigd hebbende, op deszelfs bekoorlijk gelegen buitenverblijf nabij het dorp Friens, heeft het Hoogstdezelve behaagd, deze uitnoodiging, waarbij nog onderscheidene andere autoriteiten genoodigd zijn geworden, welwillend aan te nemen, na hetwelk wij weder het genoegen zullen hebben HH. MM. binnen onze wallen te zien terugkeeren.

Men verneemt, dat de Heer J. Oomkens van Groningen, heden morgen te 11 uur in eenen partikuliere audientie bij H. K. H. de Prinses Sophia der Nederlanden is toegelaten, en H. K. H. Hoogstdeszelfs portret in Vriesche kleederdragt (dat hij hem zal worden uitgegeven) heeft aangeboden; hetwelk H. K. H. met welgevallen en goedkeuring wel heeft gelieven aan te nemen.

— MAASTRICHT, 24 Julij. In den loop dezer week heeft alhier de inspectie plaats gehad van het personeel der artillerie door den Generaal Majoor Falter vergezeld van deszelfs adjud. de Luit. List, en van het materieel door den kolonel Aarts, directeur van de 2de artillerie-directie; welke beide hoofd-officieren hunne bijzondere tevredenheid wegens het bevondene hebben aan den dag gelegd.

Te vergeefs vleit men zich dagelijks iets omtrent de definitive organisatie van het Hertogdom te vernemen; ofschoon de provisionele toestand, waarin wij hier leven sedert Julij 1839, voor het welzijn van dit gewest allernadeeligst is, schijnt men daaraan nog geen einde te willen maken, althans blijft men in gebreke de verkiezingen zoowel voor de stedelijke regeringen, als voor de Provinciale Staten te doen plaats vinden. Het is niet te onderstellen, dat onder den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche zaken, in plaats van dit laatste kollegie, op eene grondwettige wijze, door verkiezing daar te stellen, men deszelfs leden door den Koning zal doen benoemen; indien echter deze verkiezingen niet spoedig geschieden, hoe zal dan in de te ontstane vacature bij de Tweede Kamer door het aftreden van den Heer Kerens, worden voorzien?

— VENLO, 21 Julij. Men ziet in het Hertogdom verlangend uit, welke personen als leden der provinciale staten zullen benoemd worden. Het schijnt toch wel zeker, dat dezelve, met uitzondering van Maastricht, voor de eerste reize door Z. M. den Koning zullen worden benoemd; men meent, dat die benoeming niet lang meer zal uitblijven, daar toch door die staten een nieuw lid der Staten-Generaal, in plaats van den afgetredenen heer Kerens, moet gekozen worden.

KERKELIJKE STAAT.

Den 12 dezer heeft Z. Heiligh. in het Quirinaalpaleis een geheim Consistorie gehouden, waarin, na eene korte toespraak, door den H. Vader tot kardinaal der H. Roomsche kerk is geproclameerd Monseign. Silvester Belli, Assessor der Heilige Roomsche en Algemeene Inquisitie, geboren te Anagni, den 29. December, 1781, reeds *in petto* genoemd bij Consistorie van 14. December, 1840. Wederom heeft Z. Heiligh. twee Kardinalen *in petto* gehouden.

In den namiddag werd door Z. Emin. den Kardinaal-Secretaris van Staat Lambruschini de nieuwbenoemde Prelaat der Kerk aan den Paus plegtig voorgesteld, en hem door Z. Heil., op de gebruikelijke wijze, de *barrette* toegereikt. 'sAvonds ontving Z. Em. de Kardinaal Belli de gelukwenschingen van het H. Collegie, van het Corps-diplomatiek, en van al de hooge staatsligchamen, den Adel, de Militaire Autoriteiten en aanzienlijke vreemdelingen.

ROME. 8 Julij. Portugal's kerkelijke aangelegenheden zijn zoo ver gevorderd, dat men er ernstig aan denkt, eenen buitengewonen gezant daarheen te zenden; slechts schijnt men in de keus van dezen man niet tot een bepaald besluit te hebben kunnen komen. Men meent, dat mons. Brunellli, secretaris van de congregatie der buitengewone kerkelijke zaken, een man van uitgebreide kennis en de regterhand van den kardinaal-staatssecretaris, voor deze zending is bestemd. Vroeger werd mons. Capaccini deze zending toegedacht; thans, echter, daar er zich vele zwarigheden in het sluiten des Concordaats in den Haag voordoen, is diens verblijf aldaar nog voor langen tijd noodig. Over de Hannoversche kerkelijke aangelegenheden heeft men zich in Duitschland op eene wijze uitgelaten, die hier slechts kwalijk kan opgenomen worden. Het geval, waarin de Heilige Stoel door de benoeming van eenen Cissebop voor Hildesheim verkeert, behoort zeker tot de zeldzaamste, die kunnen voorkomen, en dat rijpe overweging vordert. Reeds de afstand tusschen hier en daar

zoowel als het beraadslagen met de regering in Hanover vorderen tijd. Hoewel de van oudsher bestaande goede verstandhouding van beide hoven de spoedige afdoening eener zoo gewigtige zaak doet hopen, zoo moet men toch met vertrouwen opzien tot den Paus, in wiens hand de keus eens herders voor dit kerspel berust. (*Handelsb.*)

DUITSCHLAND.

De *Gazette van Hanover* meldt, dat de Censuur heeft toegestaan het vermelden van den dood des Heeren Garnier-Pagès aan het Poolsche Dagblad *Tygodnik*, dat te Posen uitkomt. Die Courant verscheen dus met een zwarten rand er rond, en behelsde zelfs (met hooge permissie!) eene lofspraak op den vermaarden Republikein.

— Uit Weenen schrijft men van den 12. dezer, dat, ten gevolge van het bankroet-Geymuller nog verscheiden andere handelhuizen der derde en vierde klasse hunne betalingen hebben gestaakt, en daaronder ook de Firma J. W. Thomann en Comp. te Weenen.

— STOCKHOLM, 14 Julij. Een der moeijelijkste opgaven is eindelijk opgelost geworden, de opgave namelijk, om overeind, geheel gekleed met laarzen en sporen, gelijk men zegt, op het water rond te wandelen, en dit schijnbaar met even veel gemak als ging men over den vlakken grond. Duizenden van toeschouwers hebben gisteren gezien, hoe een man, overeind, in elegante zomerkleeding, met een cigaar in den mond, een lange staf, gelijk een roeispaan in de hand, en aan elken voet een lange smalle boot van 6 á 7 ellen (Zweedsche) lengte en ongeveer 4 duim breedte, op de Mälar zee, daar, waar zij met hevigen stroom in de haven van Stockholm vloeit, uit wandelen ging. De kleine boten, waarop de voeten van den waaghals rustten, gelijken de houten sneeuwschaatsen, welke in de Noordsche pool-kringen door de inboorlingen worden gebruikt (*skidor* in het Zweedsch), om over de met sneeuw en ijs bedekte moerassen en bergen te kunnen gaan. De reizen der Laplanders op deze sneeuwschaatsen met eenen langen staf in de hand, zijn hier natuurlijk algemeen bekend, en worden door de jeugd in de omstreken van Stockholm, alsmede door de troepen, die in het noorden liggen, dikwijls nagevolgd. Deze wijze, om op bedriegelijken grond voort te komen, heeft waarschijnlijk op het denkbeeld gebragt, om iets dergelijks op het water te beproeven, en zulks is den vermetele volkomen gelukt. De uitvinder dezer soort van waterwandeling is de luitenant Höckenberg, die zich reeds door menige vernuftige uitvinding bekend maakte. Hem behoort echter slechts de eer der uitvinding; zij werd ten uitvoer gebragt door den leermeester aan onze zwemschool *Gjörki* en een officier, *Benzelstjerna* genaamd (*Pr. Staats.-Z.*)

— NURNBERG, 17. Julij. Onlangs gaf de heer d' Hanens eenige proeven van de verlichting met luchtgas, welke hij in de grootere steden van Duitschland wil invoeren; de voorloopige proeven werden in zijne woning genomen. De verlichting was helder, als het daglicht. Men kon op elke plaats van beide kamers met het grootste gemak den kleinsten druk lezen, en bij den eersten blik zelfs groene en blaauwe kleuren van elkander onderscheiden. De vlammen leverden een aanhoudend wit licht, hetwelk tevens zoo zacht was, dat men er zonder ongemak het oog lang op kon gevestigd houden. Wanneer deze verlichting, gelijk de heer d' Hanens verzekert, nog het voordeel van meerdere goedkoopheid heeft, zoo is zij niet alleen nog daarom te verkiezen boven de verlichting met steenkolen gas, of olie, maar ook omdat zij met volstrekt geen gevaar gepaard gaat.

— COBLENZ, 18. Julij. Sinds gisteren middag is hier de gemeenschap met den regter Rijn oever afgebroken. Een hevige storm rukte de schipbrug uiteen. Menschen zijn er niet bij omgekomen, ofschoon er onderscheidene op de brug waren toen het voorviel. Een naar Ems bestemde wagen dreef met de schuit, waarop hij zich juist bevond, Rijn-afwaarts en de reizigers stegen twee uur van hier aan land. (*Koln. Seit.*)

— Een Berlijnsche suikerbakker is op den inval gekomen, om de namen der beroemde mannen, welke de koning derwaarts heeft geroepen, zoolang te bezigen, dat zij ook in den mond des volks leven. Hij verkoopt *Grimm* bonbons, *Schlegel*-pasteijen, *Cornelius*-baisers, *Bartholdy*-koeken en *Meijerbeer*-taarten.

FRANKRIJK.

Volgens Telegrafische berigten is de goede orde zoo min te Toulouse, als te Auch, of op eenig ander punt, met een woord nergens meer, gestoord geworden.

— Madem. Rachel is uit Londen te Parijs weêrgekeerd, doch, om er niet lang te vertoeven, dewijl zij elders reeds onderhandelingen heeft aangeknoopt, om er nog eenige voorstellingen in het najaar te gaan geven, alvorens zij wederom dezen winter te Parijs ten tooneele zal verschijnen.

— Men zegt, dat er een zeer merkwaardig handschrift van Napoleon ontdekt is, zijnde een Brief, door hem aan Lodewijk XVI. geschreven, en inhoudende een volledig verdedigingsplan der hoofdstad tegen de bedreigde aanvallen eener voor de Monarchie zoozeer toen geduchte partij.

— Het Grieksch Kabinet is den 6. dezer bepaald tot stand gekomen, en volgender wijze ingedeeld: Maurocordato, President van den Raad, Minister van Binnenlandsche Zaken; Christides, Minister van Buitenlandsche Zaken; Metaxa, Minister van Oorlog; Valetas, Minister van Eerediensten en openbaar Onderwijs; Melas, Minister van Justitie; Kriesis, Minister van Marine; en Tisamenos, voorloopig belast blijvende met het Ministerie van Financiën.

— Bij 's Konings Besluit van den 20. dezer zijn tot Pairs van Frankrijk benoemd: de Graaf Septime de Latour Maubourg, Ambassadeur te Rome; de Markgraaf de Gabriac, oud-ambassadeur; de Graaf Anatole de Montesquiou, oud-afgevaardigde; de Graaf Mathieu de la Redorte. Afgevaardigde; de Vice-Admiraal de Mackau; de Heer Romignières, Raadsheer in het Hof van Cassatie, oud-procureur-generaal bij het Hof van Toulouse.

—De Aartsbisschop van Bordeaux, en Z. Em. de Kardinaal-Bisschop van Arras hebben gebeden voorgeschreven ter afsmeeking van een voor de te veld staande vruchten voordeeliger weder, opdat de alles met vernieling bedreigende regens weldra mogen ophouden te woeden.

— De Prins van Coburg, broeder van koningin Victoria's Gemalin, wordt te Parijs verwacht en zal aldaar in 't Palais-Royal de appartementen betrekken, welke de Douairiere Maria-Christine gaat verlaten. De Prins komt, zegt men, zijn huwelijk met de Princes Clementine, dochter des Konings, voltrekken.

BELGIE.

Uit Windsor schrijft men, dat de jonge Hertog van Braband dagelijks in beterschap toeneemt.

—Eerstdaags staat er een besluit van 't Ministerie van Oorlog te verschijnen, waarbij aan alle Officieren, beneden den rang van Kapitein, het huwelijk verboden wordt.

— Een Dagblad beweert, dat Parijs welhaast het schouwtooneel van groote feesten zal zijn, ter gelegenheid van het aanstaande huwelijk van prinses Clementine met den broeder van den gemaal der koningin van Engeland. De echtelijke verbindtenis der prinses Clementine met den erfprins van het hertogdom Saxen-Coburg-Gotha is metterdaad op het tapijt gebragt sedert de jongste reis, door den Koning der Belgen in Frankrijk gedaan, ter gelegenheid der doopplegtigheid van den graaf *van Parijs*.

— De vermaarde Engelsche Ingenieur Stephenson is, op de voordragt van den Minister der openbare Werken, benoemd tot Ridder der Leopolds orde, en zulks op grond zijner veelvuldige aan de Belgische Spoorwegen toegebragte verbeteringen.

— Met Engeland heeft thans een drukke koerier-wissel plaats. Het Britsche ministerie dringt er op aan, dat alsnu de Belgische vestingen op de Fransche grenzen zullen worden gesloopt, en beweert, dat Belgie door zijne onzijdigheid genoeg is gewaarborgd, en dat, indien deze onzijdigheid niet meer kan gelden, de bedoelde vestingen groot gevaar loopen van dadelijk in handen eener Fransche krijgsmagt te vallen. Het bewind van Koning Leopold verlangt daarentegen de vestingen te behouden, ofschoon het onderhoud derzelve kostbaar is, en het sloopen de geldmiddelen van den staat aanmerkelijk zoude ontlasten. In 's Konings raad wordt over deze aangelegenheid ernstig beraadslaagd, even als over de vraag, op welken tijd de wetgevende vergadering behoort te worden bijeengeroepen.

— Z. M, de Koning heeft den 21. zijn paleis van Laeken verlaten en zich ten 10 ure met eenen specialen spoorwegtrein naar Leuven begeven, teneinde van daar de reis naar het kamp van Beverloo voort te zetten. De stations van den spoorweg waren met de nationale kleuren versierd, bij de dubbele gelegenheid van 's Konings reis en van den tienden verjaardag zijner troonsbeklimming. Z. M zal aanstaanden vrijdag naar herwaarts terugkeeren, de terugkomst der koningin van Londen afwachten, en dan onmiddellijk naar Parijs vertrekken.

Te Dordrecht, bij de Boekhandelaren Houtrijve en Bredius, moet een Vlugschrift zijn uitgegeven, in verband met een ander Werkje, mede in der tijd daar van de pers gekomen (doch waarvan wij evenmin kennis dragen), en beiden de strekking hebbende, om de staatkundige geschiedenis van ons Vaderland, die nog zoo weinig beoefend is, eenig licht bij te zetten, door het schetsen van Neêrlands Staatsbestuur, sinds de vroegste tijden tot op het jaar 1815.

Provinciale Belangen.

(*Vervolg en Slot van ons vorig nommer.*)

Bij Pausselijke brêve van den 2. Junij 1840, zijn, onder anderen, beschikkingen genomen ten aanzien van het beheer van eenige kerkelijke distrikten in deze Provincie, en die beschikkingen werden bij Koninklijk besluit van den 8 julij 1840 no. 83, welgevallig verklaard. Daaraan is vervolgens uitvoering gegeven, en door die uitvoering is het geestelijk gebied van het voormalige Vicariaat van *Grave*, en dat der Distrikten van *Ravenstein* en *Megen*, zoo mede de Gemeente *Luiks-Gestel*, die tot hiertoe een deel van het Bisdom van *Luik* had uitgemaakt, vereenigd en gebragt geworden onder het beheer van den Apostolischen Administrateur van het Vicariaat-Generaal van *'sHertogenbosch*.

Zoo ook werd uitvoering gegeven aan de, mede door Z. M. welgevallig verklaarde beschikkingen der Pausselijke brêve van den 9. Maart 1841, waarbij de Parochien der Provincie *Zeeland*, met derzelver tegenwoordig grondgebied, tot dusverre aan het Bisdom van *Gent* onderworpen, daarvan afgescheiden en vereenigd zijn geworden, met het Apostolisch-Vicariaat van *Breda*.

Eene beschikking des Konings, die vooral eenen aangenamen indruk in deze Provincie heeft te weeg gebragt, is de door Hoogstdenzelven, bij wijziging der besluiten van den 2. September 1814, no. 50, en 8 Februarij 1815, no. 38, verleende vrijlating aan eenige in *Noord-Braband* aanwezige geestelijke vereenigingen, om nieuwe leden in hare zamenlevingen aan te nemen, overeenkomstig de, voor die instellingen, be-

staande statuten, en behoudens de geestelijke regtsmagt van den Kerkvoogd van het betrokken District.

Van eene andere zijde werden erkentelijk vernomen de milde beschikkingen, voorkomende in 'sKonings besluit van den 9. Januarij dezes jaars, n°. 23, betrekkelijk de toelating van Afgescheidenen als Christelijke afgescheidene Gemeenten, ten gevolge waarvan bereids de toelating is verleend van Gemeenten te *Willemstad*, en te *Sprang* gecombineerd met *Vrijhoeven-Cappel* en *Capelle*.

Vóór het emaneren van dat besluit, was eene gelijke toelating verleend ten behoeve van afgescheidene Christenen te *Almkerk* en te *Emmikhoven*.

In den staat der Latijnsche scholen is deze Provincie is, over het algemeen, weinig verandering gekomen. — NB.NB. Te *Oosterhout* echter is de school merkelijk achteruitgegaan; zijnde het getal leerlingen, hetwelk in 1839, tijdens de benoeming van den tegenwoordigen Rector, 35 bedroeg, tot 8 verminderd, hetgeen daaraan wordt toegeschreven, dat de Rector niet tot den geestelijken stand behoort. En daar nu meest alle leerlingen dier school, tot opleiding voor dien stand bestemd waren, zijn velen derzelven naar het zoogenaamd instituut of kollegie te *Oudenbosch* vertrokken, in hetwelk sommige Leeraars zijn geplaatst, welke vroeger tot de Latijnsche school te *Oosterhout* behoorden. Dit kollegie wordt sedert eenigen tijd zeer bezocht, bedragende het getal leerlingen op hetzelve omtrent 50, welke in het gesticht zelve wonen, en daarenboven nog eenige externen. Behalve dit gesticht staan ook de kleine seminarien den vooruitgang der Latijnsche scholen in den weg. — (!?-?!)

Zijne Excellentie de heer Minister van Binnenlandsche Zaken, deszelfs verlangen hebbende te kennen gegeven, dat voortaan, bij de jaarlijks intezenden tabellen wegens den staat der Latijnsche scholen, werde opgegeven het getal leerlingen, zoo als hetzelve bedroeg aan het einde van het laatstvorige burgerlijk jaar, is het gebleken, dat dit getal bedroeg op ultimo december 1839:

Te *'sHertogenbosch*.	19.
» *BergenopZoom*.	6.
» *Breda*.	21.
» *Eindhoven*. . .	33.
» *Grave*. . . .	14.
» *Heusden*. . . .	4.
» *Oosterhout*. .	20.
» *Boxmeer*. . . .	15,
» *Gemert*. . . .	35.
» *Helmond*. . . .	21.
» *Megen*. . . .	15.
» *Ravestein*. . . .	19.
» *Uden*. . . .	74.
Te zamen:	296 leerlingen

en dus zeven minder dan er bij het einde van het schooljaar 1839 aanwezig waren, zoo als bij ons verslag van het vorig jaar is opgegeven.

— NB.NB. Bij een eerbiedig adres aan den Koning, in dato 31. Julij 1840, hebben wij gevolg gegeven aan de door U E G. A, in derzelver laatstvoorgaande zitting aan ons opgedragen last, om namens U.E.G.A. vergadering de noodige vertoogen te doen, om namelijk aan dezelven dat meerder toevoorzigt over het lager onderwijs te geven, het geen op grond van artikel 145 der Grondwet en der bestaande verordeningen omtrent het onderwijs, aan de Staten is toegekend; en welk adres wij vertrouwen, dat mede aanleiding zal hebben gegeven tot het benoemen van de, bij Zijner Majesteits besluit van den 12 november jl, no 12, ingestelde Staats-Kommissie voor het lager onderwijs. Wij hebben de eer U E G. A. bij deze een afschrift van dat adres aan te bieden, alsmede van het antwoord, hetwelk door ons, in dato, 22. December jl., sub lett. B., aan Zijne Exc. den heere Minister van Binnenlandsche Zaken is gegeven, nopens de door die Staats-Kommissie verlangde ophelderingen, omtrent sommige punten van ons voorgeschreven adres.

De maatschappij tot invoering der Zijdeteelt zet hare pogingen met ijver en goed gevolg voort.

De aanplantingen aan het hoofd-etablissement zijn, in dit jaar, in daartoe bereide gronden, op eenen regelmatigen voet aanmerkelijk uitgebreid, en de wasdom der witte moerbeziënboomen valt naar wensch uit.

De opvoeding der zijdewormen wordt jaarlijks, hoezeer voor als nog noodwendig beperkt naar evenredigheid van het voorhanden moerbeziënblad, met goede uitkomst bewerkstelligd, en de gewonnen en afgehaspelde zijde kan in deugdzaamheid met de beste buitenlandsche wedijveren.

De deelneming heeft eene aanzienlijke uitbreiding verkregen; zijnde van de tweede serie van aandeelen reeds ingeschreven voor eene som van *f* 23,300, zoodat slechts nog 117 aandeelen van die serie, à *f*100 ieder, te plaatsen overig blijven. Het behaagde Z. M. onzen geërbiedigden Koning, in deze tweede serie wederom voor *twaalf* aandeelen, voor Hoogstdeszelfs bijzondere rekening, te doen inschrijven.

Ten aanzien van het onderwijs in de teeken- en bouwkunde in deze Provincie, waarin U. E. G. A. door het toestaan van subsidiën uit de Provinciale fondsen, derzelver belangstelling zoo blijkbaar te kennen gaven, mogen wij aan U. E. G. A. mededeelen, dat de Koninklijke school voor de nuttige en beeldende kunsten te *'s Hertogenbosch*, wederom op nieuw de ondersteuning van het Hooger Bestuur heeft mogen erlangen; zijnde aan dezelve, bij koninklijk besluit van den 15 Julij 1840. no. 77. andermaal een Rijks subsidie verleend van *f*1,000 's jaars, voor den tijd van drie jaren, ingegaan den 1 Julij 1840.

Die school leed in het najaar van 1840 door het overlijden van haren verdienstelijken Directeur den heer Dubois, een gevoelig verlies; tot zijnen opvolger werd benoemd de heer Dielman.

Door het nemen van tijdelijke voorzieningen, heeft dat overlijden geene belemmering in het onderwijs te weeg gebragt.

Die school, welke even als het teeken-instituut te *Breda* en de teekenschool te *Grave*, in bloei toeneemt, telde op den 31 december jl., 248 leerlingen, te *Breda* 201, en te *Eindhoven* 93. Te *Grave* was het getal leerlingen op dat tijdstip 17.

Het bijzonder onderwijs in de teekenkunde te *Tilburg* gegeven wordende, vond bij het Bestuur dier Stad aanmoediging, door het verleenen van Stads-wege van vuur en licht gedurende de uren van het onderwijs.

Bij het Stedelijk Bestuur van *Heusden* bestaat het voornemen tot oprigting eener teekenschool. In de Steden *Bergenopzoom*, *Oosterhout*, *Geertruidenberg* en *Willemstad*, mogt men nog niet slagen in het tot stand brengen van eene dergelijke nuttige inrigting.

Wij laten hier eenige hoofdtrekken volgen uit de Redevoering, door O'Connell, te Londen gehouden, in de jaarlijksche vergadering van het Catholijk Instituut.

» Ik smeek u, schaart u rond het Catholijk Instituut. En waarom zoudt gij het niet doen? Ik zal u toonen, wat wij bij ons hebben verrigt. Ik zal een contrast schetsen tusschen mijn arm land en het rijke Engeland. Ik beweer, dat het voor u schande, ja, misdadig is, als gij u, ter ondersteuning van uw Geloof, niet vereenigt. In Ierland, waar zich het armste volk bevindt, dat op aarde bestaat (wij tellen er van de 8,000,000 inwoners slechts 2,200,000, die niet in armoede kwijnen), in Ierland hebben wij eene volledige Catholijke hierarchie, vier Aartsbisschoppen, vijf en twintig Bisschoppen, Dekens, Aartsdiakens, Vicarissen-generaal, Pastoors, een groot aantal Ordes-geestelijken en eene menigte Vrouwenkloosters, die dagelijks in leden toenemen. In de stad Dublin alleen telt men over de twintig kloosters (toejuichingen), ieder bewoond door Zusters van Barmhartigheid en Zusters van Liefde, waarvan verscheidene aan voorname geboorte en fortuin vaarwel zeiden, en de wereld begaven, om zich geheel aan de dienst van het rampzaligste gedeelte des menschdoms toe te wijden.

» Wij hebben in de stad Dublin, ik zeg dit niet om er mede te pralen, maar alleen om u te stichten wij hebben gedurende de laatste twintig jaren aan het oprigten van godsdienstige gestichten 150,000 pd. sterling (*f* 1,800,000) besteed. Gij zult mij welligt vragen: vanwaar hebt gij die toch gehaald? Een gedeelte werd ons door de rijken verschaft; een ander gedeelte door de Protestanten (God loone er hen voor!) gegeven; doch de massa dier fondsen is afkomstig uit de bijdragen des Volks. O! ik toef zoo gaarne bij die goede gezindheid mijner arme landgenooten: en ik hoop, dat gij 't zult verschoonen, als ik zoo lang bij deze bijzonderheden blijf stil staan! Het is nu omstreeks acht jaren verleden, dat in de parochie, waar ik woon, de kapel, die in een dwarssteegje gelegen is, met eene schuld van 600 pd. sterl. belast was. In eene Meeting, waarin men het bouwen van eene andere voorstelde, was iedereen van gevoelen, dat men daaraan niet denken kon, zoolang die schuld op de oude kapel bleef drukken. Ik wendde mij tot den Pastoor der parochie (Dr. Blake), en zeide hem: wij zijn 600 pond schuldig, niet waar? Welnu, laten wij dan eene nieuwe kerk bouwen (toejuiching en gelach). Dat was voorzeker een Iersch denkbeeld:- doch in minder dan acht jaren hadden wij toch *f* 200,000 voor die nieuwe kerk ontvangen (Toejuichingen).

» Doch, zie hier nog eene andere trek, die u den geest van het Iersche volk zal doen kennen. Toen men besloten had, dat er eene nieuwe kerk in de parochie, waarvan ik u spreek, zou worden gebouwd, kwam, op zekeren dag, een arme arbeider, gekleed in een buis, waaraan ééne mouw ontbrak, bij den Pastoor der parochie en gaf hem eene *half-penny* (2½ cent) voor zijn aandeel aan de inschrijving. » Kom, arme man, neem uw geld maar terug; u ontbreken, de middelen, om in te schrijven; gij kunt gerust heen gaan: ik zal u inschrijven als betaald hebbende." — „ Neen, Pater Ennis, antwoordde de arme man, glimlagchende; denkt gij, dat ik aan mijn buurman stof wil geven, om te kunnen zeggen, dat hij eene kerk voor mij gebouwd heeft?" — ô, Doet al wat gij kunt, ik bid het u, opdat de geest van dien schamelen daglooner zich onder u verspreide; in hem is het karakter der Iersche Natie als persoonlijk uitgedrukt. — Door middel van publieke bijdragen houden wij te Dublin zestien Scholen en acht Weesgestichten in stand! (Toejuichingen.) Ik zeg dit enkel, om u te toonen, dat men dáár geen gebrek aan middelen heeft, waar de geest van Godsdienst heerscht.

» Tegenwoordig biedt Ierland zulk een heerlijk schouwspel aan, dat het oog der Voorzienigheid en dat van alle natiën er op schijnt gevestigd te wezen: geen land heeft ooit zulk een voorbeeld opgeleverd. Weet gij wel, dat de Kanselier der schatkist zich beklaagt, dat er in Ierland, in 1840, 3,000,000 gallons sterke dranken minder zijn gebruikt, dan in eenig voorgaand jaar? (Gejuich.) O ja! dat die voorbeelden, de roem van mijn land, uwen ijver aanvuren, om met de deugden van het Iersche volk te wedijveren, en ze zelfs nog te overtreffen! Het volk van Ierland behoort tevens nagevolgd en gelukkig genoemd te worden: want, geen land ter wereld heeft, in evenredigheid, zooveel Altaren aan den levenden God opgerigt, en de Priesters

verklaren, dat de bezigheden van den Biechtstoel met een vierde vermeerderd zijn, sedert het begin dier groote morele beweging, welke Pater Mathew aangevangen heeft.

» Kan men (dus eindigt O'Connell), zich weêrhouden van iets Goddelijks te zien in de steeds toenemende voordeelen van ons Geloof in Ierland; en zulks te midden der verguizingen, der spotternij en van het ijdel snoeven onzer vijanden, die zelfs gedwongen zijn, om te erkennen, dat wij voortijlen en in uitbreiding toenemen als een breidelloozе stroom, met de wateren van het ware Geloof geheel de oppervlakte des lands overplassende."

Katholijken van Nederland, geven u die woorden des grooten Redenaars geene stof tot nadenken, jagen zij u het schaamrood niet over de wangen?

Ingezonden Stukken
EN
Briefwisling.

Aan den Heere Redacteur van het Dagblad
DE
NOORD-BRABANDER.

WOUW, den 17. Julij, 1841.

Was de dag der officiële mededeeling en bekendwording van Zijner Maj. besluit van den 27. Mei jl., waarbij de Edele Achtbare Heer Cornelis Daverveldt tot Burgemeester dezer Gemeente is benoemd, voor ons een dag van opgeruimdheid en heugelijke blijdschap; niet minder heugelijk en treffend was de plegtigheid, die wij gisteren den 16 zagen plaats hebben. Vooraf moet ik u zeggen, dat de nieuw benoemde Burgemeester in stilte naar 's Bosch vertrokken was, teneinde in handen van Z. E. den Heer Staatsraad-Gouverneur dezer Prov., den vereischten eed af te leggen, en werkelijk het plan had, weêr heimelijk terug te keeren; maar, ziet! eensklaps verbreidt zich eene maar, dat de Burgemeester des 'anderen daags zou wederkomen en te Wouw weêr zou zijn; die mare verwekte zulk eene geestdrift onder het volk, dat aanstonds alles in beweging was: waarom een zijner vrienden in een zeer doeltreffende *Welkomstgroet*, die bij hem in verzen, bij zijne inhuldiging gisteren heeft toegezongen *), teregt zich aldus heeft uitgedrukt:

Hoort! daar verspreidt zich blij de mare!
Wat doet die blijde toonen slaan!
Hoe huppelt heel die burgerschare!
Wat naakt ons, zie, wie treedt daar aan?
. . . .
Dus schateren die dorpelingen,
Die nooit hun hart zóó sterk, zóó zeer,
Dan nu tot blijdschap voelden dringen,
Zoo ongeveinsd, als deze keer.

Inderdaad, oogenblikkelijk vereende zich ruim een dertigtal meisjes van den fatsoenlijksten burgerkring, alsook een twintigtal aanzienlijke jongelingen; ja allen, zoo getrouwden als ongetrouwden, waren in de weer, om het hunne toe te dragen, in spoed eerebogen op te slaan, kransen te vlechten, guirlandes en festons te vervaardigen; en ziet! op weinig meer dan een halven dag waren twee eerebogen, een aan den ingang van het dorp, en een voor het raadhuis, fraai versierd, daargesteld; een laantje van groen, met guirlandes behangen, van de straat tot het raadhuis geplant, en met eenige jaarschriften prijkende; mitsgaders het huis van den Burgemeester-zelven geheel opgesierd, insgelijks met een laan voor de deur, om hem later daardoor binnen te leiden.

Het laat zich van zelf denken, hoe hij bij zijne terugkomst uit 's Bosch verrast werd, toen hij al deze toebereidselen te zijner ontvangst vervaardigd, in het oog kreeg, hetgeen nog toenam, toen men eensklaps een met veel smaak versierd rijtuig voor den dag haalde, hem verzocht daarin te stappen, en, door fatsoenlijke burger jongelingen getrokken, daarmede voor het Raadhuis bragt. Na ongeveer één uur vertoevens, is hij met dit rijtuig naar het bijgelegen Heerle, waar zijne woning is, gereden, waar dezelfde jongelingen, die hem te dien einde begeleidden, wederom zonder stil staan, het paard afspanden, en van den tooren tot aan zijn huis al springende en loopende met de hand voorttrokken.

Des middags heeft hij bij den Eerw. Heer Pastoor D. Boijen het maal gehouden, en, terwijl hij dáár was, werd, in weinige oogenblikken, de ingang van de Pastorij als door een tooverslag smaakvol versierd, en voor dezelve, zijnde op zekeren afstand van de straat gelegen, een schoone groene laan, geheel met versierselen behangen, geplant: vroeg in den namiddag werd hij door de leden van het Gemeente Bestuur van dáár afgehaald, naar het Raadhuis begeleid, dáár op nieuw gekomplimenteerd en op een gul glas wijn onthaald, waarbij ook genoodigd waren al de Heeren Geestelijken, de ambtenaren der gemeente, de genees- en heelkundige practizijns enz. — Deze regt lief harmoniërende vrolijkheid heeft tot laat in den avond voortgeduurd: men heeft den nieuwen Burgemeester zeer hartelijk begroet en verwelkomd, waaromtrent ik in het voorz. dichtstuk het volgende hoorde:

Wees welkom, welkom, Burgervader!
Zie, nu uw reis is afgedaan,
Zoo treden we U al wenschend nader,
Met harten heel U toegedaan;
Wij zien nu eind'lijk ons verlangen,
Gij treedt als Burgermeester in,
Wij mogen U bij ons ontvangen,
U, 't voorwerp van elks wensch en zin.
. . . .
Ja welkom roepen wij te gader,
Wees welkom gij, regtschapen man!
Ja welkom hier als Heer en vader,
Dit roept alwie slechts mag of kan.
Ons dorp is als een ander Eden;
Ons leven rolt hier zachtkens heen!
Wij zijn met u ten volst tevreden,
Ons wenschen zijn voor u alléén.

Allen waren eenparig bezorgd, om het grootste genoegen en de meeste belangstelling te uiten, waarmede zij door de benoeming van hunnen nieuwen Burgemeester vervuld waren; waarlijk ALLEN nemen een hartelijk deel in deze benoeming en dit werd hem op het duidelijkst beteekend, zoo door de aangewende pogingen, hierboven omschreven, als door het juichend, dikwijls herhaald geroep van: *houra! Leve de Burgemeester!* Dit werd niet alleen met heldere stemmen uit onbeklemde borst, maar, wij kunnen het verzekeren, met de diepste aandoening, de warmste liefde en toegenegenheid uitgeschaterd.

Zoo algemeen wordt deze benoeming toegejuicht, dat het te wenschen ware, dat elke andere even zoo populair uitviel; waarom dan ook met opregte dankbaarheid de welmeenendste toasten zijn ingesteld, aan Z. M. Willem den Tweede, aan het Koninglijk Huis, aan Z. E. den Gouverneur, aan den WelEd. Gestr. Hr. Distrikt-Commissaris, als hebbende deze laatste door zijne bemoeijing en veel afdoende voordragt en advies niet weinig bijgedragen tot de keus van den Heer Daverveldt, een regtschapen man, vol talenten, algemeen bemind door zijne heuschheid, en, wat deszelfs karakter nog verheft, een ware vriend van geregtigheid en billijkheid, steeds hulpvaardig, ja, wien het een wezenlijk genoegen schijnt te zijn, een ander door raad en daad te helpen en te troosten; in één woord, hij is een man naar ons verlangen, van wien men teregt veel, ja, zéér veel goeds kan verwachten.

Eene groote menigte bleef, aan dit echte volksfeest deel nemende, op het marktplein, voor het Raadhuis vereenigd, en vervrolijkte zich ook desgelijk, nadat zij, uit eigen beweging, het Raadhuis van buiten verlicht en pikpotten op het plein ontstoken had. Allen bleven, zeg ik, tot dat zij eindelijk den Burgemeester andermaal tot aan zijne woning met het bedoelde rijtuig vervoerden en met vele lichten begeleidden; daar, te zijnent, heeft hij hen voor het laatst toegesproken.

» Ik ben beschaamd (zeide hij, zoo als hij
» reeds meermalen gezegd had) over al die
» onverdiende eerbewijzingen; ik ben zeer diep
» doordrongen van een regtmatig gevoel van
» erkentelijkheid wegens de zoo vleijende als
» vereerende hulde, die gij de goedheid hebt
» gehad, mij te bewijzen; ik bedank u nogmaals,
» en beloof, dat ik altoos zal trachten, uwe
» goedkeuring te verwerven in de uitoefening
» mijner bediening, en uwe achting en genegen-
» heid te verdienen door mijzelven geheel en
» altijd te uwer dienste te stellen" —

Alles is zonder de minste stoornis afgeloopen; de orde behoefde niet gehandhaafd te worden, zij heeft zichzelve door ware eensgezindheid, tot een-ieders genoegen, gemakkelijk weten staande te houden.

Ziedaar, Mijnheer de Redacteur, wat ik U verzoek door den NOORD-BRABANDER aan het Publiek dezer Provincie wel te willen mêedeelen. Ik ben enz.

Q. N

(*) Die Heer heeft ons toegestaan, een enkel vers hier tusschen te voegen.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:

F. H. RAIJMAKERS LPz.
van *Eindhoven*,
en
J. M. SCHOENMAKERS.

Waspik
den 26. Julij 1841.

Stoomboot-Dienst
tusschen
HEUSDEN en ROTTERDAM
en de daar tusschenliggende Plaatsen
Vice Versa.
van af en opvaart.

Te beginnen met den 1. Augustus zijn de dagen en uren geregeld als volgt:

Van *Heusden* des Maandags en Dingsdags om vijf ure des morgens, en des Woensdags, Donderdags, Vrijdags en Zaturdags, om zes ure des morgens.

Van *Rotterdam* dagelijks (des Zondags uitgezonderd) van 1. Maart tot 1. October des namiddags ten half twee ure, en van 1. October tot 1. Maart des namiddags ten half een uur

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren A. VAN WIJK ANTHZ. te *Heusden*, W. VAN OOSTERWIJK aan de Waterpoort te *Gorinchem*, A. DE BRUIJN aan het groote Hoofd te *Dordrecht*, en J. MAASKANT op het oude Hoofdsplein te *Rotterdam*, alsmede aan het Hoofd kantoor der Onderneming te *Heusden*, en aan alle Kantoren der Diligences-Onderneming van de Heeren SURIG en KOENS, zoo te *Rotterdam*, *'s Hage* als elders.

EINDHOVEN, den 27. Julij 1841
De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest.

Rogge. . , ...	f 5.40
Boekweit.	- 4.90
Haver.	- 2,80
Boter.	- 0,46
Het Ned. pond Roggenbrood. . .	- $0{,}7\frac{3}{4}$

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, maandag 26 Julij $4\frac{1}{2}$ Ure.

-W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{16}$, 52 Dito 5 pCt. $101\frac{3}{8}$ 101, $\frac{1}{8}$. Kansbilj. $24\frac{7}{8}$, 25. Sijnd. $4\frac{1}{2}$ pCt. 90 $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$. Handelm. $156\frac{1}{2}$. $\frac{3}{8}$. O. I. 5 pCt. $97\frac{1}{4}$, Ardoins 85 p. st. $19\frac{1}{16}$. Dito Coupon $16\frac{1}{16}$, $\frac{3}{8}$. Oude Russen $105\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
De belgische fondsen waren den 27 Julij.
de $2\frac{1}{2}$ pCt. niet gen. de 5 pCt. $100\frac{3}{4}$. de 4 pCt $92\frac{1}{8}$. de 3 pCt $70\frac{1}{2}$ de 4 niet gen. Ardois $19\frac{3}{8}$. Rome Emp de 1832 $101\frac{3}{4}$.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY. te 's Bosch.